

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова Приймальної комісії
Приватної установи «Університет»
«Київська школа економіки»

_____ **Тимофій БРІК**

ПРОГРАМА фахового іспиту

при прийомі на навчання для здобуття третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

освітня програма	Політологія
спеціальність	С2 Політологія
галузь знань	С Соціальні науки, журналістика та міжнародні відносини

I. Загальні положення

1. Цільова аудиторія	Фаховий іспит при прийомі на навчання для здобуття третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти проходять особи, що вступають на навчання для здобуття ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю С2 Політологія.
2. Мета іспиту	Метою фахового іспиту є з'ясування рівня абітурієнтів з фахових компетентностей науковця, теоретичних і практичних знань, аналітичних здібностей зі спеціальності, визначення готовності вступників до засвоєння програми підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів вищої кваліфікації, яка відповідає третьому (освітньо-науковому) рівню вищої освіти та дев'ятому кваліфікаційному рівню за Національною рамкою кваліфікацій.
3. Тривалість іспиту	На виконання тесту відводиться 30 хвилин. Тривалість співбесіди не перевищує 30 хвилин.
4. Формат іспиту	Фаховий іспит проводиться наживо та письмовому форматі відповідей на теоретичні питання. Після цього слідує співбесіда з дослідницької пропозиції.

II. Запитання для підготовки до фахового іспиту

Перелік тем/блоків для підготовки до фахового іспиту:

1. Демократія та авторитаризм: Порівняльний аналіз різних політичних систем.
2. Політичні теорії: ключові концепції та мислителі політичної теорії.
3. Конституційне право: Принципи та значення конституцій у політичних системах.
4. Виборчі системи: різні типи виборчих систем та їхній вплив на політику.
5. Політичні партії та партійні системи: утворення, ролі та типи політичних партій.
6. Публічна політика: процес розробки та реалізації політики.
7. Теорії міжнародних відносин: реалізм, лібералізм і конструктивізм.
8. Глобалізація та політика: вплив глобалізації на національну та міжнародну політику.
9. Права людини: еволюція, принципи та правозастосування в міжнародній політиці.
10. Політична економія: зв'язок між політикою та економічними системами.
11. Громадянське суспільство та громадські рухи: роль і вплив організацій громадянського суспільства та громадських рухів.
12. Порівняльна політологія: методології та ключові питання порівняльної політології.
13. Політична поведінка: поведінка при голосуванні, участь у політичному житті та громадська думка.
14. Врядування та корупція: теорії та практики ефективного врядування та антикорупційних заходів.
15. Дослідження безпеки: питання та стратегії національної та міжнародної безпеки.
16. Екологічна політика: політичні наслідки екологічної політики та зміни клімату.
17. Політична комунікація: роль ЗМІ та комунікації в політиці.
18. Федералізм і децентралізація: переваги та проблеми федеральної та децентралізованої систем.
19. Політичне насильство та тероризм: причини, наслідки та відповідь на політичне насильство та тероризм.
20. Міжнародні організації: роль і вплив міжнародних організацій, таких як ООН, НАТО та ЄС.

II.2 Пропозиція дослідницького проекту.

Рекомендації до оформлення проекту:

Дослідницький проект можна розглядати як спосіб презентувати ваші вміння сформулювати дослідницьке питання, гіпотези, способи збору та аналізу даних, підбір релевантної методології та взаємодію з вже існуючим науковим доробком.

Пропозиція зазвичай починається з **анотації** обсягом приблизно 150-200 слів. Це короткий виклад вашого дослідження, включаючи ваше дослідницьке питання, методологію та потенційний внесок, який ваша робота може зробити в цю галузь. Анотація це – суть вашого проекту, відповідь на питання “so what?”

У **вступі** надайте контекст вашої дослідницької теми. Чітко сформулюйте дослідницькі питання, які ви маєте намір розібрати у своєму дисертаційному дослідженні, обов'язково подайте їх у контексті існуючої історіографічної дискусії – що ви до неї додаєте, або як хочете її змінити? Поясніть, чому ваше дослідження важливе і який вплив воно може мати. Вступ зазвичай займає близько 1 сторінки (300- 500 слів).

Огляд літератури є важливою частиною вашої пропозиції, зазвичай 2-3 сторінки. Тут ви повинні зробити огляд відповідної літератури та попередніх досліджень, чітко окреслити теорії та гіпотези, що домінують у обраному вами полі і яким чином ваша тема вбудовується у ці дискусії.

У розділі з **дизайном та методологією дослідження** ретельно опишіть, як ви плануєте проводити своє дослідження (2-2,5 сторінках). опишіть методи, які ви будете використовувати, чому саме вони є доцільними, і як ви будете їх використовувати..

Не забудьте про основну бібліографію.

Під час написання пропозиції старайтеся бути якомога точними в термінах та висловах. Будьте лаконічними, уникайте зайвого жаргону чи намагань унауковити текст.

Останній елемент пропозиції - декларація про (не)використання ШІ-агентів для її формування. Якщо ви не використовували ШІ для цього, зазначте про це. Якщо ШІ якимось чином був застосований, то опишіть як саме і для чого.

III. Критерії оцінювання

1. Вимоги до підсумкової оцінки за іспит	Загальний бал, який вступник може отримати, обчислюється в шкалі від 0 до 200 балів. На основі оцінок окремих членів комісії підраховується середнє арифметичне значення оцінки за дослідницьку пропозицію та додається бал за тести.	
2. Суб'єкт оцінювання	Вступний іспит оцінюється членами фахової атестаційної комісії.	
3. Шкала оцінювання тестів та дослідницької пропозиції	Підсумковий бал за вступний іспит формується як сума балу за тести по шкалі 0-50 та оцінки за дослідницьку пропозицію по шкалі 0-150. Бали за кожне тестове питання зазначаються в тестах. Тест складається з 50 питань по 1 балу кожен. Питання закритого типу з однією правильною відповіддю. Дослідницька пропозиція оцінюється від 0 до 150 балів відповідно до таких критеріїв:	
Наукова новизна та актуальність (max 40 балів)	35 - 40 балів	Наукова новизна дослідницького проекту та дослідницьке питання чітко сформульовані та обґрунтовані. Проект демонструє актуальність теми та інноваційні підходи до постановки наукового питання та обраного набору методів дослідження

	28 - 34 балів	Наукова новизна добре сформульована, однак спостерігаються незначні неточності у визначенні ступеню дослідженості теми, обґрунтуванні актуальності та самому формулюванні дослідницького питання
	20 - 27 балів	Проект містить обґрунтування наукової новизни та актуальності дослідження, однак ці твердження є лише частково обґрунтованими і переконливими.
	0 - 19 балів	Представлення наукової новизни та актуальності роботи має декларативний характер та не підкріплено відповідною аргументацією.
Обґрунтування використання даних та методології (має 40 балів)	35 - 40 балів	Абітурієнт(ка) пропонує нетривіальне поєднання методів. Запропоновані дані релевантні до теми і мети дослідження. Автор(ка) усвідомлює обмеження обраних методів.
	28 - 34 балів	Методологія адекватна об'єкту, дані репрезентативні. Автор(ка) розуміє різницю між методом та інструментом, але бракує глибини у поясненні того, як саме метод працюватиме з конкретними даними.
	20 - 27 балів	Дані перераховані загально (наприклад, «інтерв'ю»). Методологія описана стандартним набором термінів (порівняльний, описовий методи) без прив'язки до специфіки теми.
	0 - 19 балів	Методологія відсутня або підмінена загальним описом того, що автор(ка) збирається «прочитати і описати»
Знання існуючого наукового доробку (має 40 балів)	35 - 40 балів	Глибоке знання не лише українських, а й провідних іноземних досліджень (англійською/німецькою/польською мовами). Абітурієнт(ка) бачить свій проект у контексті світових дискусій. Критичний аналіз праць попередників.
	28 - 34 балів	Гарне володіння сучасною українською літературою проблеми. Згадуються основні монографії чи статті останніх 10-15 років. Автор(ка) розуміє основні напрямки дискусій, але менше орієнтується в іноземних трендах.
	20 - 27 балів	Список літератури містить переважно підручники або загальні праці. Знання контексту обмежене декількома «гучними» іменами. Відсутній критичний розбір робіт колег.
	0 - 19 балів	Огляд літератури відсутній або зведений до переліку авторів без аналізу їхніх позицій. Автор(ка) «винаходить велосипед».
Якість презентації та захисту (відповіді на)	25 - 30 балів	Абітурієнт(ка) блискуче презентує свою ідею. Відповіді на уточнюючі питання комісії демонструють інтелектуальну гнучкість, здатність визнати слабкі місця проекту та запропонувати шляхи їх вирішення. Впевнене володіння термінологією.

запитання) (max 30 балів)	18 - 24 балів	Відповіді чіткі, абітурієнт(ка) орієнтується в тексті свого проєкту. На складні питання відповідає аргументовано, але не досить глибоко.
	10 - 17 балів	Абітурієнт(ка) захищає проєкт невпевнено, часто повертається до загальних фраз. Важко пояснює вибір методології або джерел.
	0 - 9 балів	Нездатність пояснити ключові тези своєї пропозиції. Абітурієнт(ка) не розуміє суті заданих питань або у відповідь на критику вдається до маніпуляцій чи переходить на інші теми.

IV. Матеріали та література для підготовки до іспиту

Основна література:

1. O'Neill, Patrick H. *Essentials of comparative politics*. WW Norton & Company, 2017.
2. Brown, Chris, and Kirsten Ainley. *Understanding international relations*. Macmillan International Higher Education, 2009.
3. Kraft, Michael E., and Scott R. Furlong. *Public policy: Politics, analysis, and alternatives*. Cq Press, 2020.
4. Heywood, Andrew, and Clayton Chin. *Political theory: An introduction*. Bloomsbury Publishing, 2023.

Додаткова література (поглиблений розгляд тем):

1. Dickovick, J. Tyler, et al. *Comparative politics: Integrating theories, methods, and cases*. New York: Oxford University Press, 2016.
2. Baylis, John. *The globalization of world politics: An introduction to international relations*. Oxford university press, USA, 2020.
3. Dalton, Russell J., and Hans-Dieter Klingemann, eds. *The Oxford handbook of political behavior*. Oxford University Press, USA, 2007.

V. Формат проведення вступного іспиту

Регламент організації та проведення вступного іспиту за освітньою програмою «Політологія»

1. Персональний слот з Інформацією про місце і час іспиту вступник може обрати у процесі реєстрації у своєму персональному кабінеті в ЄДЕБО.
2. Вступник/ця має прийти в зазначену аудиторію до часу зазначеного у слоті для того, щоб мати час на підготовку. На початку вступного іспиту член фахової комісії проводить ідентифікацію особи на основі паспорта громадянина України або іншого документа, що посвідчує особу. Вступник/ця приносить із собою на екзамен роздруковану (у паперовій формі) дослідницьку пропозицію за шаблоном в додатку 1 цієї програми.
3. На початку іспиту вступник/ця отримує бланк з тестами, члени комісії оголошують час на вирішення тестів. По завершенню тестової частини вступник/ця здає бланк на перевірку, комісія перевіряє тести та оголошує результат, бланк тестів залишається в комісії.
4. По завершенню тестової частини відбувається співбесіда за дослідницькою пропозицією.
5. Уся інформація, зокрема заповнений бланк тестів, пропозиція та відеозаписи використовуються та зберігаються протягом терміну, визначеного Правилами прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2026 році у Приватній установі «Університет «Київська школа економіки», у тому числі й для подання апеляції на результати вступних іспитів та її розгляду.

N.B! Київська школа економіки дотримується принципів академічної доброчесності, і ми віримо, що наші вступники також будуть слідувати цим принципам при виконанні завдань. Під час проведення іспиту не допускається користування телефонами, сторонніми ресурсами тощо. У разі виявлення недоброчесності іспит для абітурієнта / абітурієнтки зупиняється.

Додаток 1

Шифр _____

Дата вступного іспиту _____

Приватна установа «Університет» «Київська Школа Економіки»

Пропозиція дослідницького проєкту

(назва проєкту)

Подається на вступний іспит на навчання для здобуття третього (освітньо-наукового)
рівня вищої освіти

Освітньо-наукова програма “Політологія”
Спеціальність С2 “Політологія”

Абітурієнт(ка) _____

(п.і.п.)